

Phát triển khu kinh tế tại tỉnh Hưng Yên: Cơ sở thực tiễn và định hướng phát triển

Vũ Việt Phương¹

Ngày nhận bài: 17/3/2026 | Ngày gửi phản biện: 20/3/2026 | Ngày duyệt đăng: 10/4/2026

Tóm tắt: Trong bối cảnh tái cấu trúc chuỗi cung ứng toàn cầu và cạnh tranh thu hút đầu tư ngày càng gia tăng, các khu kinh tế được xem là một hình thức quan trọng nhằm thúc đẩy phát triển công nghiệp và nâng cao năng lực cạnh tranh của các địa phương. Bài viết phân tích vai trò và định hướng phát triển khu kinh tế tại tỉnh Hưng Yên trên cơ sở đánh giá các chỉ tiêu kinh tế - công nghiệp của địa phương trong giai đoạn 2015-2024 và bối cảnh mở rộng không gian phát triển sau khi hợp nhất với tỉnh Thái Bình. Kết quả phân tích cho thấy, quy mô kinh tế, hệ thống khu công nghiệp và dòng vốn FDI của tỉnh đã tăng nhanh, tạo nền tảng thuận lợi cho việc hình thành các cực tăng trưởng mới. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số định hướng chính sách nhằm phát triển khu kinh tế tại Hưng Yên theo hướng gắn với liên kết vùng, phát triển công nghiệp giá trị gia tăng cao và nâng cao hiệu quả thu hút đầu tư trong giai đoạn tới.

Từ khóa: Khu kinh tế, phát triển công nghiệp, đầu tư trực tiếp nước ngoài, liên kết kinh tế vùng, tỉnh Hưng Yên.

Developing Economic Zones in Hung Yen Province: Practical Basis and Development Orientation

Abstract: In the context of global supply chain restructuring and increased competition for investment, economic zones are considered a crucial policy tool to promote industrial development and enhance local competitiveness. This article analyzes the role and development orientation of economic zones in Hung Yen province, based on an assessment of the province's economic and industrial indicators for 2015-2024 and the context of expanding development space following the merger with Thai Binh province. The analysis shows that the province's economic scale, industrial zone system, and FDI inflow have increased rapidly, creating a favorable foundation for the formation of new growth poles. Based on this, the article proposes several policy orientations to develop economic zones in Hung Yen that are linked to regional integration, foster high-value-added industries, and enhance the effectiveness of investment attraction in the coming period.

Keywords: Economic zone, industrial development, foreign direct investment, Regional economic linkages, Hung Yen province.

1. Mở đầu

Trong tiến trình toàn cầu hóa kinh tế, các khu kinh tế và khu kinh tế đặc biệt (Special Economic Zones – SEZs) đã trở thành một trong những công cụ chính sách quan trọng nhằm thúc đẩy công nghiệp hóa, thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) và thúc đẩy thương mại quốc tế, các khu kinh tế, nếu được thiết kế với cơ chế thể chế linh hoạt và hệ thống hạ tầng đồng bộ, có thể trở thành động lực quan trọng thúc đẩy tăng trưởng, phát triển công nghiệp và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia.

Tại Việt Nam, hệ thống các khu công nghiệp, khu chế xuất và khu kinh tế đã đóng vai trò quan trọng trong quá trình công nghiệp hóa và hội nhập kinh tế quốc tế. Theo Bộ Kế hoạch và Đầu tư, đến tháng 7/2024 cả nước đã có 431 khu công nghiệp và khu chế xuất được thành lập, tạo ra nền tảng không gian công nghiệp quan trọng cho phát triển kinh tế. Trong bối cảnh đó, việc nghiên cứu và phát triển các mô

¹ ThS., Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: vuviethuongajc@gmail.com

hình khu kinh tế mới tại các địa phương có tiềm năng trở thành một hướng đi quan trọng nhằm thúc đẩy tăng trưởng và nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế.

2. Bối cảnh của việc xây dựng khu kinh tế tại tỉnh Hưng Yên

Việc xây dựng khu kinh tế tại tỉnh Hưng Yên trong giai đoạn tới xuất phát từ nhiều yếu tố kinh tế, địa lý và chiến lược phát triển vùng.

Thứ nhất, vị trí địa kinh tế thuận lợi của Hưng Yên trong vùng kinh tế trọng điểm Bắc Bộ tạo ra những điều kiện thuận lợi cho việc phát triển các khu kinh tế. Hưng Yên nằm ở trung tâm của vùng đồng bằng sông Hồng và có vị trí tiếp giáp với Hà Nội – trung tâm chính trị và kinh tế lớn nhất của cả nước. Ngoài ra, tỉnh cũng nằm trên các tuyến giao thông quan trọng kết nối Hà Nội với các trung tâm công nghiệp và cảng biển lớn ở phía Bắc như Hải Phòng và Quảng Ninh. Vị trí này tạo ra lợi thế lớn trong việc phát triển các khu kinh tế gắn với logistics, công nghiệp và thương mại.

Thứ hai, quá trình công nghiệp hóa nhanh chóng của tỉnh Hưng Yên đặt ra nhu cầu phát triển các không gian kinh tế mới. Trong những năm gần đây, Hưng Yên đã trở thành một trong những địa phương có tốc độ phát triển công nghiệp nhanh tại khu vực phía Bắc. Theo số liệu của Tổng cục Thống kê, GRDP của tỉnh Hưng Yên duy trì tốc độ tăng trưởng khá cao trong nhiều năm liên tiếp, trong đó khu vực công nghiệp và xây dựng chiếm tỷ trọng ngày càng lớn trong cơ cấu kinh tế của tỉnh. Tuy nhiên, hệ thống các khu công nghiệp hiện có đang dần tiệm cận ngưỡng sử dụng đất, trong khi nhu cầu mở rộng sản xuất và thu hút đầu tư tiếp tục gia tăng.

Thứ ba, cạnh tranh thu hút đầu tư giữa các địa phương ngày càng gia tăng. Trong bối cảnh nhiều địa phương trong vùng kinh tế trọng điểm Bắc Bộ như Bắc Ninh, Hải Phòng và Quảng Ninh đã phát triển mạnh các khu kinh tế và khu công nghiệp quy mô lớn, việc xây dựng các khu kinh tế mới tại Hưng Yên trở thành một yêu cầu quan trọng nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của tỉnh trong thu hút đầu tư.

Thứ tư, sự dịch chuyển của chuỗi cung ứng toàn cầu mở ra cơ hội mới cho Việt Nam và các địa phương trong thu hút FDI. Trong những năm gần đây, nhiều tập đoàn đa quốc gia đang có xu hướng dịch chuyển hoạt động sản xuất sang các quốc gia Đông Nam Á nhằm đa dạng hóa chuỗi cung ứng. Theo Bộ Kế hoạch và Đầu tư, năm 2024 vốn FDI thực hiện tại Việt Nam đạt khoảng 25,35 tỷ USD, mức cao nhất từ trước đến nay. Xu hướng này tạo ra cơ hội lớn cho các địa phương có vị trí thuận lợi và hạ tầng phát triển như Hưng Yên.

Thứ năm, yêu cầu phát triển các ngành công nghiệp công nghệ cao và đổi mới sáng tạo cũng đặt ra nhu cầu xây dựng các khu kinh tế mới. Trong bối cảnh chuyển đổi sang mô hình tăng trưởng dựa trên công nghệ và đổi mới sáng tạo, việc phát triển các khu kinh tế với hạ tầng hiện đại và môi trường đầu tư thuận lợi có thể giúp thu hút các doanh nghiệp hoạt động trong các lĩnh vực công nghệ cao, logistics và dịch vụ hỗ trợ sản xuất.

Từ những yếu tố trên, có thể thấy việc xây dựng khu kinh tế tại tỉnh Hưng Yên không chỉ là một lựa chọn phát triển kinh tế mà còn là một yêu cầu cấp thiết nhằm tạo ra động lực tăng trưởng mới cho địa phương trong giai đoạn tới.

3. Vai trò của khu kinh tế đối với phát triển kinh tế tỉnh Hưng Yên

Các chỉ tiêu kinh tế và công nghiệp của tỉnh Hưng Yên trong giai đoạn gần một thập niên qua cho thấy xu hướng mở rộng đáng kể về quy mô nền kinh tế, năng lực sản xuất công nghiệp và khả năng thu hút đầu tư nước ngoài phản ánh rõ hơn quá trình chuyển dịch từ một nền kinh tế công nghiệp đang phát triển sang một không gian sản xuất có mức độ hội nhập ngày càng cao vào các chuỗi cung ứng khu vực.

Các chỉ tiêu kinh tế - công nghiệp của tỉnh Hưng Yên trong giai đoạn 2015-2024 cho thấy xu hướng mở rộng đáng kể về quy mô nền kinh tế và năng lực sản xuất công nghiệp. Quy mô GRDP của tỉnh tăng từ khoảng 62 nghìn tỷ đồng năm 2015 lên khoảng 155 nghìn tỷ đồng năm 2024, tương đương mức tăng khoảng 2,5 lần trong chưa đầy một thập niên. Song song với đó, dòng vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài vào địa phương cũng tăng mạnh, từ khoảng 0,25 tỷ USD năm 2015 lên 1,4 tỷ USD năm 2024. Không gian công nghiệp của tỉnh cũng mở rộng nhanh chóng với số khu công nghiệp được quy hoạch tăng từ

khoảng 10 lên 17 khu. Những xu hướng này cho thấy Hưng Yên đã hình thành nền tảng công nghiệp và thu hút đầu tư khá vững chắc, qua đó tạo điều kiện thuận lợi cho việc phát triển các mô hình không gian kinh tế quy mô lớn hơn như khu kinh tế hoặc khu kinh tế tự do trong giai đoạn tới.

Việc xây dựng khu kinh tế tại Hưng Yên có thể đóng vai trò quan trọng trong chiến lược phát triển kinh tế của tỉnh cũng như trong quá trình tái cấu trúc không gian kinh tế của vùng đồng bằng sông Hồng. Đặc biệt sau khi sát nhập với tỉnh Thái Bình lợi thế về xây dựng các khu kinh tế càng trở nên rõ rệt

Bảng 1. Một số chỉ tiêu phát triển trước và sau sáp nhập Thái Bình - Hưng Yên

Chỉ tiêu	Hưng Yên trước sáp nhập	Thái Bình trước sáp nhập	Hưng Yên sau sáp nhập	Hàm ý đối với mô hình khu kinh tế
GRDP năm 2024	Khoảng 155 nghìn tỷ đồng	72,593 nghìn tỷ đồng	Khoảng 227,6 nghìn tỷ đồng	Quy mô kinh tế lớn hơn tạo dư địa hình thành cực tăng trưởng cấp tỉnh và thu hút dự án quy mô lớn
Dân số	1,318 triệu người	Khoảng 2,250 triệu người	3.567.943 người	Mở rộng thị trường lao động, thị trường tiêu dùng và quy mô dịch vụ hỗ trợ sản xuất
KCN/KKT trọng điểm	17 KCN được chấp thuận quy hoạch; 10 KCN đang hoạt động	Khu kinh tế Thái Bình quy mô khoảng 30.583 ha; công bố của tỉnh cho thấy Thái Bình có 8 KCN hiện hữu làm nền phát triển công nghiệp	Không gian công nghiệp - ven biển tích hợp: 17 KCN của Hưng Yên + KKT Thái Bình + hệ thống KCN hiện hữu của Thái Bình	Tạo nền tảng để chuyển từ mô hình KCN phân tán sang mô hình khu kinh tế tích hợp công nghiệp - logistics - dịch vụ
FDI năm 2024	1,40 tỷ USD	1,16 tỷ USD	khoảng 2,56 tỷ USD	Nâng sức hút đối với nhà đầu tư chiến lược, nhất là các ngành công nghệ cao, công nghiệp hỗ trợ, logistics
FDI lũy kế	Khoảng 7,0 tỷ USD; hơn 540 dự án còn hiệu lực	Hơn 5,4 tỷ USD FDI trong giai đoạn 2021-2025 theo công bố của tỉnh; riêng 2023 đạt khoảng 3 tỷ USD	Quy mô vốn FDI hợp nhất lớn hơn rõ rệt	Tăng khả năng hình thành hệ sinh thái công nghiệp và chuỗi cung ứng quy mô vùng
Tỷ trọng công nghiệp - xây dựng trong GRDP	Khoảng 62-63%	Khoảng 44-45%	Khoảng 53-55%	Cơ cấu kinh tế thiên về công nghiệp, thuận lợi phát triển khu kinh tế

Nguồn: Tổng hợp từ Niên giám thống kê Việt Nam, Tổng cục Thống kê, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Báo cáo kinh tế - xã hội tỉnh Hưng Yên và Thái Bình năm 2024.

Bảng 1 cho thấy, việc sáp nhập Hưng Yên và Thái Bình làm thay đổi đáng kể quy mô kinh tế, dân số và không gian phát triển công nghiệp của tỉnh mới. Trước khi sáp nhập, Hưng Yên nổi bật về công nghiệp nội địa, vị trí gần Hà Nội và khả năng thu hút FDI, thì Thái Bình lại có lợi thế về không gian ven biển, quỹ đất phát triển công nghiệp và Khu kinh tế Thái Bình. Sau sáp nhập, tỉnh Hưng Yên mới có điều kiện thuận lợi hơn để hình thành một mô hình khu kinh tế tích hợp, kết nối công nghiệp - logistics - dịch vụ - kinh tế biển, thay vì chỉ mở rộng thêm các khu công nghiệp riêng lẻ. Điều này cho thấy sự

cần thiết xây dựng khu kinh tế, không chỉ phục vụ tăng trưởng của một tỉnh công nghiệp nội địa, mà còn trở thành công cụ tái cấu trúc không gian phát triển của một tỉnh có quy mô lớn hơn, đa dạng hơn và có khả năng liên kết vùng mạnh

Qua đó việc xây dựng khu kinh tế tỉnh Hưng Yên được thể hiện rõ qua một số vai trò quan trọng sau:

Thứ nhất, tạo động lực tăng trưởng kinh tế mới cho địa phương. Trước hết, khu kinh tế có thể trở thành một động lực quan trọng thúc đẩy tăng trưởng kinh tế của tỉnh Hưng Yên. Trong giai đoạn 2015-2024, quy mô GRDP của tỉnh đã tăng đáng kể, từ khoảng 62 nghìn tỷ đồng lên khoảng 155 nghìn tỷ đồng, phản ánh sự mở rộng nhanh của các hoạt động công nghiệp và dịch vụ. Tuy nhiên, để duy trì tốc độ tăng trưởng trong dài hạn, địa phương cần hình thành những không gian kinh tế mới có khả năng thu hút các dự án đầu tư quy mô lớn và có giá trị gia tăng cao. Đặc biệt, trong bối cảnh năm 2025 tỉnh Hưng Yên và Thái Bình được hợp nhất thành một đơn vị hành chính mới mang tên Hưng Yên, không gian phát triển kinh tế của địa phương được mở rộng đáng kể cả về quy mô lãnh thổ, dân số và cấu trúc kinh tế. Nếu như Hưng Yên trước đây có lợi thế về phát triển công nghiệp và vị trí gần Hà Nội, thì Thái Bình lại có lợi thế về kinh tế biển, năng lượng và quỹ đất phát triển công nghiệp. Sự kết hợp này tạo ra những điều kiện thuận lợi để hình thành các cực tăng trưởng mới có quy mô lớn hơn và có khả năng lan tỏa mạnh hơn trong toàn vùng.

Trong bối cảnh đó, khu kinh tế có thể đóng vai trò như một “cực tăng trưởng” mới của tỉnh sau sáp nhập. Các khu kinh tế thường được thiết kế với quy mô lớn, cơ sở hạ tầng đồng bộ và cơ chế chính sách linh hoạt hơn so với các khu công nghiệp truyền thống. Điều này giúp tạo điều kiện thuận lợi cho các hoạt động đầu tư, sản xuất và thương mại, qua đó thúc đẩy tăng trưởng kinh tế của địa phương. Kinh nghiệm quốc tế cho thấy nhiều khu kinh tế đã trở thành động lực tăng trưởng quan trọng của các nền kinh tế, như Thâm Quyển của Trung Quốc hay Jebel Ali của Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất.

Thứ hai, nâng cao khả năng thu hút đầu tư và phát triển công nghiệp. Một vai trò quan trọng khác của khu kinh tế là nâng cao khả năng thu hút đầu tư, đặc biệt là đầu tư trực tiếp nước ngoài. Trong những năm gần đây, Hưng Yên đã trở thành một trong những địa phương có khả năng thu hút FDI khá tốt trong khu vực phía Bắc. Dòng vốn FDI vào tỉnh đã tăng đáng kể, từ khoảng 0,25 tỷ USD năm 2015 lên khoảng 1,4 tỷ USD năm 2024. Tính đến năm 2024, tỉnh có hơn 540 dự án FDI còn hiệu lực với tổng vốn đăng ký khoảng 7 tỷ USD. Sau khi sáp nhập với Thái Bình, quy mô không gian công nghiệp và quỹ đất phát triển của tỉnh mới được mở rộng đáng kể. Thái Bình hiện có nhiều khu công nghiệp ven biển và tiềm năng phát triển các ngành năng lượng, công nghiệp chế biến và công nghiệp hỗ trợ. Sự kết hợp giữa hệ thống khu công nghiệp hiện có của Hưng Yên với các khu công nghiệp và khu kinh tế ven biển của Thái Bình có thể tạo ra một cấu trúc công nghiệp đa dạng và có tính bổ trợ cao. Trong bối cảnh cạnh tranh thu hút đầu tư giữa các địa phương ngày càng gay gắt, việc xây dựng các khu kinh tế với cơ chế ưu đãi và môi trường đầu tư thuận lợi hơn có thể giúp tỉnh Hưng Yên sau sáp nhập nâng cao khả năng cạnh tranh trong thu hút các dự án đầu tư quy mô lớn, đặc biệt là trong các lĩnh vực công nghệ cao, công nghiệp hỗ trợ và công nghiệp gắn với chuỗi giá trị toàn cầu.

Thứ ba, thúc đẩy phát triển hệ thống logistics và chuỗi cung ứng. Hưng Yên có vị trí địa lý thuận lợi trong vùng kinh tế trọng điểm Bắc Bộ khi nằm gần Hà Nội và có hệ thống giao thông kết nối thuận lợi với các trung tâm công nghiệp và cảng biển lớn của miền Bắc như Hải Phòng và Quảng Ninh. Trong khi đó, Thái Bình lại có lợi thế về kinh tế biển và khả năng phát triển các khu công nghiệp ven biển. Việc hợp nhất hai địa phương giúp tạo ra một không gian kinh tế có sự kết nối giữa khu vực nội địa công nghiệp với khu vực ven biển và cảng biển. Việc phát triển các khu kinh tế có thể giúp phát huy lợi thế kết nối này. Các khu kinh tế thường được phát triển gắn với hệ thống logistics hiện đại và các trung tâm phân phối hàng hóa, giúp giảm chi phí vận chuyển và nâng cao hiệu quả của các chuỗi cung ứng. Đồng thời, sự phát triển của các hoạt động logistics cũng có thể thúc đẩy sự phát triển của các ngành dịch vụ liên quan như vận tải, kho bãi và thương mại.

Trong bối cảnh chuỗi cung ứng toàn cầu đang có xu hướng tái cấu trúc, việc phát triển các khu kinh tế gắn với logistics có thể giúp tỉnh Hưng Yên sau sáp nhập tận dụng tốt hơn các cơ hội tham gia vào các mạng lưới sản xuất và thương mại quốc tế.

Thứ tư, tăng cường liên kết vùng và nâng cao năng lực cạnh tranh. Việc hợp nhất Hưng Yên và Thái Bình cũng tạo ra những điều kiện mới để tăng cường liên kết kinh tế vùng. Tỉnh mới nằm trong vùng đồng bằng sông Hồng - khu vực có mức độ phát triển công nghiệp và đô thị hóa cao nhất của cả nước. Tuy nhiên, sự phát triển kinh tế của các địa phương trong vùng vẫn còn khá phân tán và thiếu sự liên kết chặt chẽ. Trong bối cảnh đó, khu kinh tế có thể trở thành một công cụ quan trọng nhằm tăng cường sự kết nối giữa tỉnh Hưng Yên với các trung tâm kinh tế lớn của khu vực như Hà Nội, Hải Phòng và Quảng Ninh. Thông qua các hoạt động đầu tư, sản xuất và thương mại, khu kinh tế có thể trở thành một mắt xích quan trọng trong mạng lưới kinh tế của vùng.

Thứ năm, thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng hiện đại. Khu kinh tế có thể đóng vai trò quan trọng trong quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế của tỉnh theo hướng công nghiệp hóa và hiện đại hóa. Sau khi sáp nhập, cơ cấu kinh tế của tỉnh Hưng Yên mới có sự kết hợp giữa công nghiệp - dịch vụ của Hưng Yên và các ngành kinh tế biển, năng lượng và nông nghiệp của Thái Bình. Điều này tạo ra những điều kiện thuận lợi để hình thành một cơ cấu kinh tế đa dạng và có tính bổ trợ cao.

Việc phát triển các khu kinh tế có thể giúp thúc đẩy quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng hiện đại, thu hút các ngành công nghiệp công nghệ cao và dịch vụ hiện đại, qua đó nâng cao năng suất lao động và giá trị gia tăng của nền kinh tế địa phương.

5. Kết luận

Trong bối cảnh tái cấu trúc chuỗi cung ứng toàn cầu và cạnh tranh thu hút đầu tư ngày càng gia tăng, việc phát triển các khu kinh tế được xem là một công cụ chính sách quan trọng nhằm thúc đẩy tăng trưởng và nâng cao năng lực cạnh tranh của các địa phương. Đối với tỉnh Hưng Yên, các số liệu kinh tế - công nghiệp trong giai đoạn 2015-2024 cho thấy địa phương đã hình thành những điều kiện nền thuận lợi cho việc phát triển mô hình khu kinh tế, bao gồm quy mô kinh tế gia tăng nhanh, dòng vốn FDI tiếp tục mở rộng và hệ thống khu công nghiệp phát triển mạnh. Do đó, việc xây dựng khu kinh tế có thể góp phần tạo ra động lực tăng trưởng mới, nâng cao khả năng thu hút đầu tư chất lượng cao, thúc đẩy phát triển công nghiệp - logistics và tăng cường liên kết vùng trong khu vực đồng bằng sông Hồng. Tuy nhiên, để mô hình này phát huy hiệu quả, việc phát triển khu kinh tế tại Hưng Yên cần được đặt trong chiến lược phát triển dài hạn với trọng tâm là hoàn thiện thể chế, phát triển hạ tầng đồng bộ, lựa chọn các ngành công nghiệp có giá trị gia tăng cao và bảo đảm phát triển bền vững, trở thành một công cụ quan trọng trong chiến lược phát triển kinh tế của tỉnh Hưng Yên trong giai đoạn tới, đồng thời góp phần cung cấp những kinh nghiệm thực tiễn cho quá trình hoàn thiện chính sách phát triển khu kinh tế ở Việt Nam.

Tài liệu tham khảo

1. Tổng cục Thống kê (2023). *Niên giám thống kê Việt Nam*. Nhà xuất bản Thống kê. Hà Nội.
2. UBND Hưng Yên (2024). *Báo cáo tình hình phát triển kinh tế – xã hội tỉnh Hưng Yên năm 2024*. Hưng Yên.
3. UBND Hưng Yên (2024). *Báo cáo tình hình thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài trên địa bàn tỉnh Hưng Yên 2024*. Hưng Yên.
4. UBND Hưng Yên (2024). *Báo cáo tình hình phát triển các khu công nghiệp tỉnh Hưng Yên 2024*. Hưng Yên.
5. UBND Thái Bình (2024) *Báo cáo tình hình phát triển kinh tế – xã hội tỉnh Thái Bình năm 2024*. Thái Bình.
6. World Bank (2021), *Viet Nam 2045: Trading Up in a Changing World*, World Bank, Washington D.C.
7. World Bank (2020), *Special Economic Zones: An Operational Review of Their Impacts*, World Bank, Washington D.C.
8. UNIDO (2022), *Industrial Development Report 2022*, Vienna.